

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 17Csp/189/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7919205024
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Ďurková
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2020:7919205024.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov sudkyňou JUDr. Renatou Ďurkovou v spore žalobcu: F., bytom K., právne zastúpeného: JUDr. Michal Michalovčík, advokát, Makovická 768/20, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 26 Bratislava, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, v konaní o primerané finančné zadostučinenie, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 Eur a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalovanému.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 06.11.2019 domáhal rozhodnutia totožným s výrokom rozsudku. Žalobu odôvodnil tým, že sa v konaní vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 17Csp/343/2017 domáhal ochrany svojich spotrebiteľských práv a to v súvislosti so Zmluvou o revolvingovom úvere č. 8300036206 zo dňa 27.01.2011, na základe ktorej bol žalovaným ako veriteľom poskytnutý žalobcovi ako dlžníkovi spotrebiteľský úver (ďalej len „zmluva o úvere“). Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 25.10.2018, č. k. 17Csp/343/2017-115, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.12.2018, bolo rozhodnuté o povinnosti žalovaného zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8300036206 zo dňa 27.01.2011, uzavretej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol: „Vykonaným dokazovaním súd mal za preukázané, že medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným v 1/ rade ako veriteľom bola uzavretá zmluva o úvere. Ide o spotrebiteľskú zmluvu, preto súd posudzoval zmluvu v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch platného v čase uzavretia zmluvy. Ide o typicky formulárovú zmluvu vopred pripravenú, ktorej podmienky a obsah žalobca ako spotrebiteľ nemohol ovplyvniť. Osobitne bola uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy pre prípad, že dlžník nesplní svoj záväzok splácať úver v zmysle úverovej zmluvy, pričom táto dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá v deň uzavretia zmluvy o úvere súčasne s touto zmluvou, pričom aj dohoda o zrážkach zo mzdy bola vopred vypracovaná formulárová dohoda. Hoci dohoda o zrážkach zo mzdy sa nachádza na osobitnom dokumente, treba ju považovať za súčasť samotnej úverovej zmluvy. Túto skutočnosť vlastne nepoprel ani sám žalovaný v 1/ rade, ktorý vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy sa spája s hlavným vzťahom, z ktorého pohľadávka vznikla, v tomto prípade sa spája so zmluvou o úvere. Súd z úradnej moci v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení o ochrane spotrebiteľa, v zmysle Smernice Rady 93/13/EHSz 5.1.1993, ale aj v zmysle judikatúry ESD, skúmal prijateľnosť zmluvných podmienok a v tomto prípade dospel k záveru, že zmluvné dojednanie o zrážkach zo mzdy žalobcu pre prípad neplnenia povinnosti riadne splácať úver, je neprijateľné a teda aj neplatné (§53 ods.5OZ). Súd ďalej poukazuje na ustanovenie Zákonníka práce o výplate mzdy zamestnancovi

a o možnosti vykonávať zrážky len vtedy, ak sa zamestnávateľ so zamestnancom písomne dohodne. Zrážky zo mzdy žalobcu pre pohľadávku, ktorej výšku určiť je len v moci jednej strany, a to veriteľa, sú neprijateľné bez akéhokoľvek posúdenia súdu. V danom prípade kým dohoda o zrážkach zo mzdy obsahuje výšku pohľadávky 1.500 Eur, už v žiadosti žalovaného v 1/ rade o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu, ktorá bola doručená zamestnávateľovi žalobcu je uvedená výška pohľadávky 2.617,33 Eur, teda oveľa vyššia suma než bola v zmluve. Z obsahu dohody o zrážkach zo mzdy podľa §551 a nasl. Občianskeho zákonníka vyplýva, že jej uzatvorením je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly nárokov uplatnených veriteľom, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho viedla k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Je potrebné tiež zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl, rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. V danom prípade súd poukazuje aj na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.1. 2011, ktorým v bode 9 Komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa ustanovenia §551 Občianskeho zákonníka, je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením §53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Výkon zrážok zo mzdy je pritom procesom, ktorý nepodlieha žiadnej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, aj keď bola podpísaná na samostatnej listine. Zo všeobecných podmienok úveru žalovanému vyplýva jej prepojenosť aj podmienenosť vo vzťahu k zmluve o úvere. V oblasti ochrany spotrebiteľa je pritom potrebné mať na zreteli zásadu poctivosti, a to vo forme tzv. princípu dôvery v oblasti ochrany spotrebiteľa. Ústavný súd ČR v nálezoch II. ÚS 3/06 zo 06.11.2007 a I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013 uviedol, že uplatňovanie princípu dôvery v úkony ďalších osôb v sociálnom styku je základným predpokladom pre fungovanie komplexnej spoločnosti. Dôveru je potrebné pokladať za elementárnu kategóriu sociálneho života. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného vtom, že text spotrebiteľskej zmluvy, osobitne vtedy, keď sa jedná o formulárovú zmluvu, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Zásade poctivosti vo vzťahu dodávateľa k spotrebiteľovi nemôže zodpovedať kontraktálny proces, obsah ktorého, v konkrétnom prípade Dohoda o zrážkach zo mzdy, sa uzatvára spolu so zmluvou o úvere, bez objasnenia jej významu a dôsledkov. Systém ochrany spotrebiteľa zavedený smernicou Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza totiž z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. Dohoda o zrážkach zo mzdy sa neinformovaním jej dôsledkov dostala objektívne do rozporu s požiadavkou na čestnú obchodnú prax. Zákonodarca priznáva takémuto konaniu rozpor s imperatívom dobrých mravov. Nič nebráni hodnotiť takúto klauzulu ako neplatnú (§53ods.5 Občianskeho zákonníka) aj keď má základ v zákone. Dôležité je, kde a ako je dohodnutá, a to v kontexte s ostatnými zmluvnými podmienkami, ktoré môžu byť prípadne nekalé a zmluva tak môže byť základom toho, že veriteľovi sa aj bez súdnej kontroly v procese zrážok zo mzdy umožní získať do sféry vlastných majetkových aktív plnenie, ktoré mu prípadne neprináleží. Keďže uvedený inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, podľa názoru súdu spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa, preto súd dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil ako neprijateľnú a tým neplatnú a podanej žalobe vyhovel. Podľa §3ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v platnom znení: „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca sa ako spotrebiteľ voči žalovanému ako dodávateľovi úspešne domáhal svojich spotrebiteľských práv, o čom svedčí vyššie uvedený rozsudok, vzniklo mu právo na

primerané finančné zadosťučinenie. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal voči spotrebiteľovi recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti si žalobca voči žalovanému uplatňuje právo na finančné zadosťučinenie vo výške 500,- Eur, nakoľko žalobca úspešne uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv a bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, pričom nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške ako ho žalobca požaduje, podľa názoru žalobcu zohľadňuje aj skutočnosť, že sa žalovaný na úkor žalobcu chcel obohatiť prostredníctvom zrážok zo mzdy, a to vymožením peňažných prostriedkov až do sumy spolu vo výške 3.065,40 Eur, pričom suma, ktorú žalobca žalovanému doposiaľ uhradil je vo výške 2.361,38 Eur. .

2. Žalovaný popiera splnenie zákonných podmienok vyplývajúcich z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., na ktoré sa odvoláva. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. vychádza z predpokladu konkrétneho porušenia, ktoré namietal a uplatňoval spotrebiteľ a na základe tohto konkrétneho porušenia prijatý záver o porušení práva spotrebiteľa. Uvedené ustanovenie znie nasledovne, cit.: „Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“

Z formulácie uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že zákon v prvom rade vyžaduje postup podľa prvej vety (domáhanie sa ochrany svojho práva). Za predpokladu úspešného uplatnenia porušenia práva môže prichádzať do úvahy vznik nároku na finančné zadosťučinenie. Ako však uvádza v rozsudku sp. zn. 14Co/91/2012 Krajský súd v Prešove, s ohľadom na jeho (pozn. § 3 ods. 5 uvedeného zákona) neurčitú hypotézu a v záujme eliminácie jeho možného zneužitia je nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení.

Podľa tohto ustanovenia sa vyžaduje

a) úspešné uplatnenie porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa,

b) zodpovednosť za porušenie práva alebo povinnosti takto ustanovenej zákonom.

Zo žalobcom opísaných skutočností v podanej žalobe a z citácie označeného rozhodnutia sp. zn. 32Csp/66/2018 vyplýva, že rozhodnutie bolo vydané aj na základe všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka a nie z výhradne dôvodu preukázaného porušenie práva alebo povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa. Táto požiadavka výslovne vyplýva priamo z prvej vety označeného ustanovenia. Z podanej žaloby nevyplýva ani preukázanie podmienok podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Žalobca ani neoznačil a ani nekonkretizoval, porušenie ktorého práva alebo povinnosti mu zakladá nárok, ktorý si uplatňuje podanou žalobou. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.: Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Ak by chcel zákonodarca priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie za akékoľvek úspešné uplatnenie akéhokoľvek práva, potom zakotvil by to priamo (za porušenie), a neviazal by ho na to, či sa spotrebiteľ úspešne (účelne) domáhal jeho ochrany na súde. Účelom uvedeného ustanovenia totiž bolo priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké jeho spotrebiteľské práva (najmä v reklamačnom konaní), primerané zadosťučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní.

V rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 12Co/3/2015 sa uvádza, že primerané finančné zadosťučinenie sa má chápať ako odmena spotrebiteľovi za to, že sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom. Uvedeným konštatovaním sa vymedzuje, že účel primeraného finančného zadosťučinenia súvisí s iniciovaním vlastného postupu k ochrane svojich práv. Z podanej žaloby nevyplýva žiadne okolnosti, ktoré by požiadavku na zaplatenie sumy 500,- Eur vecne odôvodnili. Zadosťučinenie“ je chápané ako forma náhrady ujmy v nemajetkovej oblasti. Právny poriadok pozná takúto formou náhrady či odškodnenia v rôznych prípadoch a situáciách. Pre porovnanie je možné poukázať na to, že žalobcom požadovaná suma napríklad dosahuje sumu bolestného v prípade

niektorých stredne ťažkých úrazov či poškodení zdravia (porov. príloha k zákonu č. 437/2004 Z.z., ak zohľadníme hodnotu jedného bodu napr. v roku 2011 (rok uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy) v sume 15,38 Eur). Žalobná požiadavka je z tohto pohľadu zjavne neprimeraná, čo je možné usudzovať aj bez toho, aby bolo potrebné či účelné vymenúvať prípady poškodenia zdravia zodpovedajúcich 32 bodom, v prípadoch ktorých bolo možné priznať náhradu cca. 886 Eur. Týmto prímerom poukazujeme na to, že požiadavka žalobcu, ak by bolo oprávnená, je zjavne neprimeranou. Žalobca odôvodňuje výšku ním uplatňovaného nároku tak, že má ísť o sumu, o ktorú sa žalovaný chcel obohatiť. Tvrdenia žalobcu nemajú oporu v žiadnom dôkaze a sú vecne nedôvodné, nakoľko žiadny dôkaz alebo skutočnosť, ktorá by tvrdenie žalobcu preukazovala, označený nebol. Nie je preto zrejmé, z čoho žalobca vyvodzuje, že žalovaný sa chcel obohatiť, teda že v čase prijatia akéhokoľvek plnenia od žalobcu existovala preukázateľná a právoplatne určená skutočnosť/ stav, že by išlo o obohatenie. V čase podania žiadosti o vykonanie zrážok zo mzdy nebolo a nemohlo byť žalovanému ani známe, či zrážky zo mzdy budú vykonané, v akom rozsahu a pod. Jednoznačne preto úmysel tvrdený žalobcom vylučujeme.

3. Žalobca k vyjadreniu žalovaného doručil súdu 09.01.2020 republiku, v ktorej uviedol, že žalovaný popiera dôvodnosť nároku žalobcu a tvrdí, že zo žalobcom označeného rozsudku nevyplýva porušenie práva alebo povinnosti v ustanovení určenom na ochranu spotrebiteľa, a teda že si spotrebiteľ uplatnil nárok voči žalobcovi, tiež že z podanej žaloby nevyplývajú žiadne skutočnosti ani tvrdenia, ktoré sa týkajú požadovaného zadosťučinenia. Ustanovenie § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľov v platnom znení je ustanovením s tzv. „relatívne neurčitou hypotézou“. Hoci toto ustanovenie výslovne neupravuje kritéria pre primerané finančné zadosťučinenie, najmä pre určenie jeho výšky, snád s výnimkou kritéria jeho primeranosti, predmetné ustanovenie priznáva nárok na primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľovi, ktorý úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej nielen zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľov v platnom znení, ale aj osobitnými predpismi, pričom za osobitné predpisy je bezpochyby potrebné považovať nielen zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľov v platnom znení, ale aj zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách, tiež aj ustanovenia zákona č. 40/1964Zb. Občianskeho zákonníka, najmä ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, čo je zrejmé napr. z § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru žalobcu, nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn.17Csp/343/2017, bol žalobca rovnako v procesnej pozícii žalobcu plne úspešný pri domáhaní sa ochrany pred postupom žalovaného pri vymáhaní si neoprávnených plnení, najmä na základe neprijateľných zmluvných podmienok (§ 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľov v platnom znení), ďalej tiež pri ochrane ďalších spotrebiteľských práv vyplývajúcich najmä zo zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách, § 52 až 54 a nasl. Občianskeho zákonníka. Proces úspešného uplatnenia spotrebiteľských práv a uplatnenia porušenia práv a povinností vychádzajúcich z predpisov o ochrane spotrebiteľa bol v prípade žalobcu nepochybne zavŕšený právoplatnosťou rozhodnutia súdu v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 17Csp/343/2017 (právoplatné dňa 07.12.2018). K tomuto poukázal žalobca napr. na Rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 23.10.2019, sp. zn. 9Co/274/2019, v ktorom odvolací súd v obdobnej veci konštatuje: „Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje, je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn.6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), dôkazné bremeno je na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo dokonca spravidla nereálne (viď. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017).“ Z rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 25.10.2018, č. k. 17Csp/343/2017-115, vyplývajú porušenia viacerých spotrebiteľských práv, resp. na druhej strane tomu zodpovedajúcich povinností zo strany žalovaného (najmä body 22. až 32. odôvodnenia. Právo na primerané finančné zadosťučinenie je dané bez toho, aby porušenie spotrebiteľských práv alebo povinností voči spotrebiteľovi spôsobovalo na strane spotrebiteľa akúkoľvek ujmu, nakoľko postačuje už samotná spôsobilosť ujmu spôsobiť, teda postačuje samotná

spôsobilosť porušenia práv alebo povinností viesť k ujme. V tejto súvislosti však poukazuje, že žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde Trebišov, sp. zn. 17Csp/343/2017, sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy a to najmä na tom základe, že žalovaný na tieto plnenia nemá žiadne právo (úver poskytnutý žalobcovi ako dlžníkovi je bezúročný a bezpoplatkový, obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky). Napriek tomu, že v zmysle už uvedeného, právo na primerané finančné zadosťučinenie je dané už bez toho, aby porušenie spotrebiteľských práv alebo povinností voči spotrebiteľovi spôsobovalo na strane spotrebiteľa akúkoľvek ujmu, v danom prípade na základe takéhoto inštitútu - Dohody o zrážkach zo mzdy, žalovaný dokonca aj reálne inkasoval zrážky zo mzdy, na ktoré nemá práva ktoré si ponechal. Primerané finančné zadosťučinenie má plniť funkciu satisfakčnú ako aj sankčnú, preto vzhľadom na okolnosti porušenia práva a povinností, tiež na masový charakter porušovania spotrebiteľských práv a povinností zo strany žalovaného, považuje výšku finančného zadosťučinenia, ktorého sa podanou žalobou žalobca domáha, za primeranú.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 06.02.2020 k vyjadreniu žalobcu uviedol, že v konaní nebolo preukázané porušenie spotrebiteľských práv, pokiaľ žalobca poukazuje na povinnosť žalovanej zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že v predmetnom konaní nebolo konštatované porušenie spotrebiteľského práva. Súd v predmetnom konaní rozhodol o povinnosti žalovaného zdržať sa povinnosti výkonu zrážok zo mzdy. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. vychádza z predpokladu konkrétneho porušenia, ktoré namietal a uplatňoval spotrebiteľ a na základe tohto konkrétneho porušenia prijatý záver o porušení práva spotrebiteľa. V predmetnom konaní nebolo žiadny spôsobom preukázané porušenie konkrétneho práva spotrebiteľa, ktoré spotrebiteľ musel uplatniť. Žalovaný naďalej zotrval na svojom predchádzajúcom vyjadrení, že žalobcovi nevznikol nárok na uplatnenie si finančného zadosťučinenia. Žalobca v podanom vyjadrení neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by preukázali jeho nárok.

5. Súd nariadil pojednávanie na deň 25.08.2020. Žalovaný, ktorý bol na pojednávanie predvolaný riadne a včas svoju neúčast na pojednávaní ospravedlnil písomným podaním zo dňa 25.05.2020 z dôvodu hospodárnosti a súhlasil s tým, aby sa pojednávanie uskutočnilo v jeho neprítomnosti.

6. Súd sa oboznámil so stanoviskami strán sporu, listinnými dôkazmi a to rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 17Csp/343/2017 zo dňa 25.10.2018 a s ostatnými listinnými dôkazmi založenými v spise.

7. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní súdu zotrval na svojom stanovisku tvrdiac, že sumu 500,- Eur, ktorej zaplata sa domáha titulom primeraného finančného zadosťučinenia, považuje za primeranú, plní tak satisfakčnú ako aj sankčnú funkciu. Mala by pôsobiť tiež preventívne nato, aby žalovaný ako profesionálny poskytovateľ spotrebiteľských úverov sa nedopúšťal recidívy na úseku práv spotrebiteľov.

8. Z pripojeného spisu Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 17Csp/343/2017 súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Trebišov, č. k. 17Csp/343/2017-115 zo dňa 25.10.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť 07.12.2018 súd vyhovel žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zdržania sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že medzi žalobcom a žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola uzavretá zmluva o revolvingovom úvere. V ten istý deň uzatvorili strany sporu aj dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov). V prípade zmluvy o úvere išlo o spotrebiteľskú zmluvu, preto súd túto posudzoval v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch platného v čase uzavretia zmluvy. Išlo o typicky formulárovú zmluvu vopred pripravenú, ktorej podmienky a obsah žalobca ako spotrebiteľ, nemohol ovplyvniť. Žalobca bol v pozícii spotrebiteľa, ktorý chcel získať úver, ktorý však mohol získať v prípade, že sa podpíše pod všetky predložené dokumenty, s ktorými sa nemohol dôkladne oboznámiť a neboli vysvetlené skutočnosti, ktoré sa uvádzajú v týchto dokumentoch. Súd v rozsudku ďalej poukázal na skutočnosť, že z úradnej moci v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení o ochrane spotrebiteľa, v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS z 5.1.1993, ale aj v zmysle judikatúry ESD skúmal prijateľnosť zmluvných podmienok a v tomto prípade dospel k záveru, že zmluvné dojednanie o zrážkach zo mzdy žalobcu pre prípad neplnenia povinnosti riadne a včas splácať úver, je neprijateľné a teda neplatné (§ 53 ods. 5 OZ).

9. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, účinnom v čase uzavretia zmluvy, t.j. ku dňu 27.01.2011, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany

spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

10. Predmetom tohto konania je nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákon o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práv alebo povinností spotrebiteľa ustanovené zákonom o spotrebiteľa, alebo osobitným predpisom bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

11. Súd konštatuje, že úspešné uplatnenie porušenia práv spotrebiteľa bolo v súdnej veci jednoznačne preukázané a prejavilo sa to i právoplatným rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 25.10.2018, č. k. 17Csp/343/2017-115, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.12.2018. Priznané finančné zadostučinenie je vyrovnaním ujmy, ktorá žalobcovi vznikla konaním žalovaného a je aj určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku takého konania trpieť. Súčasne je však aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby nekonal v súlade so zákonom.

12. Z podmienok vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie formulovaných v § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. nevyplýva, že by finančné zadostučinenie bolo možné spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak. Uvedené zákonné ustanovenie nevyklučuje ani možnosť žiadať finančné zadostučinenie aj popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práva. Konanie žalobcu, ktorý si ako spotrebiteľ uplatnil voči žalovanému, ako dodávateľovi, nárok na primerané finančné zadostučinenie nie je možné považovať ani za šikanózne, ktoré by bolo v rozpore so zákonom a dobrými mravmi.

13. V prejednáwanej veci bola nepochybne naplnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, keďže právoplatným rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 25.10.2018, č. k. 17Csp/343/2017-115 bolo rozhodnuté, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov), na základe ktorej mali byť žalobcovi vykonané zrážky zo mzdy za účelom uspokojenia nehradenej splatnej pohľadávky vo výške 2.617,33 Eur. Žalobca uhradil v prospech žalovaného sumu 2.361,38 Eur. Žalobcovi bol poskytnutý úver 1.500 Eur.

14. K argumentácii žalovaného, že žalobcovi žiadna ujma nevznikla súd uvádza, že skutočnosť, či ujma spotrebiteľovi skutočne aj reálne vznikla, je právne irelevantná, keďže postačuje už len samotná možnosť vzniku takejto ujmy. Súd tiež poukazuje, pokiaľ žalovaný namieta nedôvodnosť žaloby a nesplnenie podmienok zákona pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia, na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 371/2018, kde súd uvádza, že v prípade spotrebiteľskej legislatívy je popri gramatickom výklade na mieste použiť aj výklad teologický v súlade so zmyslom právnej úpravy, ktorý je v tomto prípade determinovaný princípom potreby zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Ten vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

15. S poukazom na vyššie uvedené s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde je priznanie finančného zadostučinenia plne dôvodné.

16. Pokiaľ ide o samotnú výšku primeraného finančného zadostučinenia, pri určení jeho výšky je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu. Porušenie práv spotrebiteľa bolo jednoznačne konštatované v rozsudku vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 17Csp/343/2017. Toto porušenie práv žalovaný nespochybnil, bolo o ňom právoplatne rozhodnuté, z nich preto súd vychádzal. Pri určení výšky priznaného zadostučinenia súd tiež prihliadol k tomu, že v zmluve bol dohodnutý úžerný úrok (70% p.a.)

a je nepredstaviteľné, aby akýkoľvek spotrebiteľ prejavil ochotu a súhlasil s takým úžerným úrokom, keby nebol k tomu donútený finančnou tiesňou a inými nepriaznivými životnými okolnosťami, ktoré spôsobili, že bol donútený prijať finančné prostriedky za takých nevýhodných podmienok. Súd rovnako prihliadol k tomu, že žalovaný vnútil žalobcovi neprijateľné zmluvné podmienky a pokiaľ by sa žalobca nebol bránil, bol by sa žalovaný nepochybne na úkor žalobcu obohatil.

17. Preto súd považuje výšku primeraného finančného zadosťučinenia 500 Eur za primeranú okolnostiam prípadu a nároku v celom rozsahu vyhovel. Táto suma jednak poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí žalovaného, ktorý je dodávateľom, od porušovania práv spotrebiteľov.

18. Súd ďalej uvádza, že pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia prihliadol na individuálne okolnosti prípadu a tiež najmä na to, že žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou voči žalobcovi ako spotrebiteľovi, ktoré konanie bolo nepochybne spôsobilé prívodiť žalobcovi ujmu.

19. Súd konštatuje, že žalobca ako spotrebiteľ, úspešne uplatnil porušenie svojich práv upravených zák. č. 250/2007 Z.z., ale aj Občianskym zákonníkom a zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Niet sporu o tom, že žalovaný vo veľkých objemoch poskytuje úvery (súdu z jeho činnosti je známe množstvo súdnych konaní vyvolaných žalovaným) a dobre pozná ustanovenia zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Požadovaná výška odplaty výrazným spôsobom zasiahla do práv a povinností žalobcu ako spotrebiteľa.

20. Za popísanej situácie je priznanie finančného zadosťučinenia žalobcu plne dôvodné a jeho výška je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv spotrebiteľa zo strany dodávateľa a zodpovedá aj svojmu účelu poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

21. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže žalobca bol v konaní úspešný, súd rozhodol, že má nárok na náhradu trov konania v pomere 100 % voči žalovanému. V súlade s § 262 ods. 1 CSP súd rozhodoval len o nároku na náhradu trov konania, o ich výške podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia odvolanie na Okresný súd Trebišov (§ 362 ods.1 CSP).

Podľa ust. §-u 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. §-u 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. §-u 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ods. 1, ak táto vada má vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.